Raadsinformatiebrief

Documentnummer	11305
Zaaknummer	04329203
Datum	20 oktober 2026
Onderwerp	Raadsinformatiebrief meerjarenplan bibliotheken
Verantwoordelijke portefeuillehouder	Wethouder D. Hagens

Kernboodschap

Op 24 maart 2026 heeft het college uw schriftelijke vragen beantwoord over het bibliotheekbeleid (26.0003354). Hierin beschrijven wij het proces om te komen tot een concept meerjarenplan en de manier waarop wij de gemeenteraden van de 6 Westfriese gemeenten hierbij betrekken.
Met deze raadsbrief informeren wij u over de voortgang van het proces om te komen tot een regionaal meerjarenplan.

Context

In West-Friesland hebben zes gemeenten (Koggenland, Opmeer, Medemblik, Stede Broec, Drechterland en Enkhuizen) het convenant 2022–2025 met de Stichting Westfriese Bibliotheken verlengd met een addendum tot 31 december 2026.
Op dit moment is het hebben van een bibliotheekvoorziening nog geen wettelijke plicht voor gemeenten, maar een keuze. Dit gaat veranderen. De bedoeling is dat gemeenten straks een zorgplicht krijgen voor bibliotheekvoorzieningen. Het wetsvoorstel tot wijziging van de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen is op 20 februari 2026 ingediend bij de Tweede Kamer. De vermoedelijke ingangsdatum van de gewijzigde bibliotheekwet is opnieuw uitgesteld naar 1 juli 2027. Deze zorgplicht betekent dat gemeenten verplicht zijn om te zorgen voor een volwaardige bibliotheekvoorziening. Deze moet de vijf wettelijke functies uitvoeren, een fysieke collectie hebben en werken met professionele medewerkers. Als onderdeel van deze zorgplicht moeten gemeenten samen met de bibliotheekorganisatie een meerjarenplan maken voor het bibliotheekbeleid.

Ons college heeft in december 2025 besloten om een gezamenlijke regionale onderzoeksopdracht uit te zetten. Doel is om te komen tot een toekomstbestendig regionaal meerjarenplan voor de bibliotheekvoorziening.

In maart 2026 is gestart met een onderzoek naar de “toekomst van de bibliotheekvoorziening in relatie tot de zorgplicht”. Dit gebeurt met een externe partij en in samenwerking met de zes Westfriese gemeenten en de Stichting Westfriese Bibliotheken. Ondanks inspanningen is de voortgang

in dit onderzoek deze zomer onvoldoende gebleken. Dit is ook de reden geweest waarom het college u niet eerder heeft geïnformeerd over de voortgang. In overleg met de Stichting Westfriese Bibliotheken is onlangs besloten de samenwerking met de externe partij te beëindigen.
Dit besluit brengt onherroepelijk vertraging met zich mee.

Gevolgen

Consultatiefase

Het is nog niet duidelijk wanneer de consultatiefase voor het meerjarenplan kan plaatshebben. Samen met bestuurlijke en ambtelijke trekkers voor de Westfriese bibliotheken wordt het proces nu opnieuw gepland. De consultatie wordt gevoerd met maatschappelijke partners, zoals onderwijs- en welzijnsorganisaties. Ook worden consultatierondes georganiseerd met de zes Westfriese gemeenteraden. In deze fase kunt u richting geven aan het meerjarenplan door prioriteiten en ambities mee te geven. Deze input wordt verwerkt in het definitieve regionale meerjarenbeleidsplan. Het meerjarenbeleidsplan bestaat uit een regionaal beleidskader met gezamenlijke ambities en doelen. Daarnaast is er ruimte voor lokale aanvullingen, afhankelijk van de situatie en keuzes per gemeente.

Huidige dienstverlening

Het convenant tussen de Stichting Westfriese Bibliotheken en de zes gemeenten is met een addendum verlengd tot 31 december 2026. Er is een optie om dit met één jaar te verlengen tot 31 december 2027. De bibliotheek kan de huidige dienstverlening blijven uitvoeren. De afspraken uit het convenant blijven gelden. Hierdoor hebben alle partijen de tijd om zich goed voor te bereiden op de nieuwe wet. De regionale samenwerking blijft hierdoor behouden en we kunnen daardoor toewerken naar de nieuwe zorgplicht.

Vervolg

Het is de verwachting dat het definitieve meerjarenbeleidsplan in het derde kwartaal van 2027 door de gemeenteraden wordt vastgesteld. Voor 2027 betekent dit dat de subsidie voor bibliotheekwerk nog wordt gebaseerd op het huidige convenant en addendum. Na vaststelling van het meerjarenplan worden eventuele financiële gevolgen meegenomen in de planning- en controlcyclus en aan u voorgelegd. Dit zal naar verwachting vanaf subsidiejaar 2028 voor het eerst van toepassing zijn.

Met vriendelijke groet,

B.J. Göransson – van Kerkwijk,
secretaris

H.M. Wiersema,
burgemeester